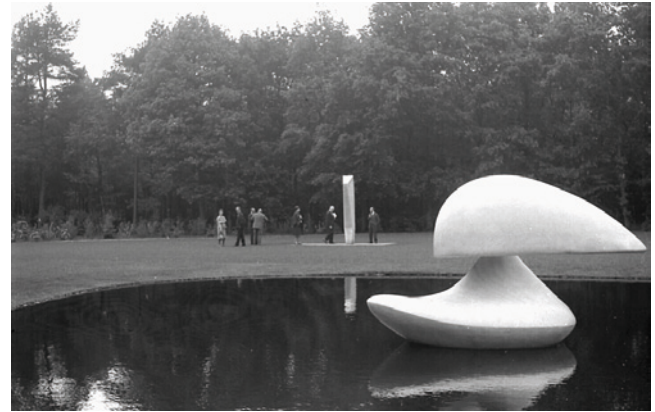

Met deze leskaart ontdek je de beeldentuin én enkele beroemde beeldhouwers. Je ‘ontdekt’ deze heren via hun dames, die model staan voor belangrijke ontwikkelingen in de beeldhouwkunst. Vergelijk hun vormen en verbaas je klasgenoten met een scherpe datering van een ander beeld, zonder dat je naar het bordje kijkt.

In de jaren vijftig nam directeur Hammacher het initiatief voor een beeldentuin, direct achter het museum. De gedachte paste bij de visie van Helene Kröller-Müller, die in het park ook zelf al enkele sculpturen plaatste. Maar Hammacher wilde meer.

Hij streefde naar een ‘beeldenmuseum’ in de open lucht en gaf de aftrap voor een tweede specialisme van het museum: hedendaagse beeldhouwkunst.

Marta Pan, 1923-2008
Drijvende sculptuur Otterlo, 1960-61

1 Kijk eens rond op de twee beeldengazons, aan weerszijden van de vijver. De vorm en de indeling is nog vrijwel hetzelfde als tijdens de opening in 1961. Geef aan of de beweringen waar zijn.

Waar / niet waar: in de beeldentuin heeft elk beeld voldoende ruimte, maar het gaat ook om de combinaties.

Een (mooi) bewijs:

Waar / niet waar: in de beeldentuin zie je alleen bronzen beelden, omdat deze bestand zijn tegen regen en sneeuw.

Een (mooi) bewijs:

Waar / niet waar: een beeldentuin zorgt voor een andere beleving dan een museumzaal (binnen).

Een (mooi) bewijs:

2 Nog een laatste en (misschien wel) verrassende bewering:

Waar / niet waar: Kunstenaar Marta Pan ontwierp ‘Drijvende sculptuur Otterlo’ (zie plattegrond), maar ook de vorm van de vijver en van het hele gazon.

Schets hieronder de drie omtrekken:

3 Het kunstwerk van Marta Pan ligt niet toevallig op deze plek. Directeur Hammacher had het idee dat dit werk de bezoekers naar buiten kon trekken. Waarom denk je dat hij dit dacht:

1

2

3

Misschien is de ‘Drijvende sculptuur’ ook een dame, maar Marta Pan was het zeker. Op het aangrenzende veld vind je nog veel meer dames. Directeur Hammacher plaatste ze bij elkaar, om te laten zien hoe de beeldhouwkunst zich ontwikkelde.

4 Hieronder lees je enkele van zijn uitspraken. Verbind de uitspraken met het juiste beeld en trek een lijn naar de juiste datum op de tijdbalk.

“Voor mij is die lenige, dat prachtig gespierde, overal losse en vrije lichaam van de [...] vrouw met haar geheel overgegeven masker, een zoo levend en donker wonder [...]”

“Dit is na Rodin een stiller worden van de boetseerkunst, een zich verzamelen en beheerschen van een elegische gevoeligheid [...]”

“[Dit werk] is een rijke op aarde gevallen vrucht van ruimtelijkheid.”

Dan zoomen we nu in op die ontwikkeling. Want wat is er eigenlijk te zien, en wat kun je ontdekken? Bekijk het eerste beeld van de tijdlijn (Rodin’s ‘Hurkende vrouw’).

Rodin is een belangrijke vernieuwer in de beeldhouwkunst. In een tijd dat de officiële kunst zich richtte op ideale vormen en schoonheid, ging Rodin terug naar de natuur. Hij beeldde af wat hij zag, keek goed naar spieren en emotie en experimenteerde met houdingen. Het resultaat was zo ‘echt’ dat mensen dachten dat hij de beelden niet zelf modelleerde, maar afgietsels maakte van zijn modellen.

5 Welk gevoel of emotie herken je in dit kunstwerk?

.....

6 Opdracht voor tweetallen: vraag een klasgenoot het hoofd op dezelfde manier (naar achter) te buigen en kijk naar de nek en schouders. Waaraan kun je zien dat ook Rodin goed gekeken heeft?

.....

.....

7 In de houding van de vrouw raken verschillende gewrichten elkaar (bijvoorbeeld de hak en de bil). Kun je er nog twee noemen?

.....

8 Dan nu de ultieme test: kun jij dezelfde houding aannemen als het beeld?

.....

9 Voor Hammacher bestond geen twijfel: dit beeld moest naar buiten, in het daglicht. Vind jij dat ook?

.....

10 Tot welke kunststroming reken je deze 'Hurkende vrouw'?

- Impressionisme
- Expressionisme
- Kubisme

Bekijk nu het tweede beeld van de tijdlijn.

11 Wat zijn de drie belangrijkste verschillen met 'Hurkende vrouw'?

1

2

3

Antoine Bourdelle was een leerling van Auguste Rodin, maar zijn stijl is anders. Bourdelle raakte geïnspireerd door klassieke Griekse beelden en zocht naar rust en balans. Ook zijn onderwerp komt uit de Griekse mythologie: Penelope is de vrouw van de Griekse held Odysseus, die een grote reis maakt. Penelope blijft hem trouw en na 20 jaar vallen ze elkaar weer in de armen.

12 Nu je dit weet: waar denk je dat Penelope naar kijkt? En met welk gevoel?

.....

.....

13 Gemene gewetensvraag (antwoord niet verplicht): zou je zelf ook 20 jaar op je geliefde wachten?

Het laatste beeld uit de tijdlijn is ook gebaseerd op een Griekse mythe. De knappe Niobe daagt godin Leto uit, door trots te verkondigen dat zij – met haar 14 kinderen – goddelijker is dan de godin. Leto stuurt haar tweeling (Artemis en Apollo) om wraak te nemen. Als straf worden alle kinderen vermoord. Niobe's tranen vormden volgens de mythe de grootste rivier van Griekenland.

14 Welk stukje van het verhaal heeft Permeke weergegeven?

15 Wat zijn de twee meest opvallende verschillen met 'La grande Penelope'? Denk bijvoorbeeld aan de houding en de vormen.

1

2

16 Bekijk het werk van alle kanten.
Aan welke kant zie je het best de emotie?

Constant Permeke, 1886 - 1952
Niobe, 1951

17 Tot welke kunststroming reken je deze 'Niobe'?

- Impressionisme
- Expressionisme
- Kubisme

18 Tot slot: zou het nu dan lukken zelf een kunstwerk te dateren? Je hebt de keuze tussen twee dames: Henry Moore's 'Two-piece reclining figure' (de liggende dame – in 2 delen – op de heuvel naast het gazon!) of 'l'Air' van Aristide Maillol (op dit veld). Zoek ze met behulp van de twee foto's, kijk niet op het bordje en gok het jaartal.

Henry Moore
Tweedelige liggende figuur II

Aristide Maillol
De lucht

Is het gelukt? Geef twee redenen waarom je voor dit jaartal koos:

- 1
- 2

X! Extra opdracht: Kies één van de dames die je hebt onderzocht en bekijk nog eens goed de pose waarin ze staat. Stel je voor dat ze even zou bewegen: wat zou dan de volgende pose zijn? Teken in het tekenvak deze nieuwe pose.

